

VOINȚA POPORULUI

On. „Palatul Cultural” pentru Biblioteca
Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei.
Pe jumătate an 50 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

ORGAN OFICIAL AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE”
APARE ÎN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMIT

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad,

Vicentiu Babeș, Numărul 6

Blăstemul neamului să cadă pe capul tuturor Românilor, cari sprijinesc în orice formă pe jidani și nu denunță pe bolșevici!!

Cinism și fariseism.

Nu trebuie să fie cineva prea inițiat în mersul vieții noastre publice, ca să cunoască păcatele organice ale ei și să constate, că cea mai mare parte a lor sunt o urmare firească a acestor două caracteristici a politicii noastre de guvernare. Sunt multe și păcatele, cari apasă cu o prea mare greutate asupra grosului cetățenilor, încât să nu iasă la iveală fără o prea profundă analiză.

Permise, pașapoarte, fraude de tot soiul, oficiu de distribuirea zahărului ș. a., palate din dăruri ori moșiile statului, sunt tot atâtea simptome ale boalei de care viața noastră publică suferă. În fața și cu tendința de îndreptare a acestora nu lipsește natural, nici liciția de „care dă mai mult” a partidelor asupra cărora nu apasă răspunderea situației. Acest joc de întrecere al opoziției se face nu fără nici un aspect de țigănie. Lupta între ele este mai crâncenă decât aceea contra dușmanului comun. Poate și de aceea este fără nici un rezultat și-ți face impresia lătrăturii unor câini, alungați de un semen mai tare al lor, de lângă bucata de pâine fără stăpân. Și acesta, mai tare, se infruptă din bucata părăsită, bunurile țării, fără a se lăsa turburat de nimeni. Hămeșeala-i, cu toate viciile inerente, își prada victima cu cel mai cras cinism.

Este de-ajuns, ca să fie cineva rudă — nu zic frate, căci la acesta pare a se cere chiar — vre-unui ministru, ca pentru el să nu existe lege, altul cu asemănătoare legături să se plimbe pe banii statului în streinătate, în timp ce acasă este urmărit de judacătorul de instrucție.

Nu numai prin defaimările dușmanilor noștri ci și prin noi înși-ne. Sunt recente încă fraudele comise în streinătate la unele instituții ale noastre de acolo. Bucuria dușmanilor este cu atât mai mare, când le înlesnim noi înși-ne realizarea scopului lor de a ne pângări și apoi a ne distruge. Căci pândesc numai momentul, când să se arunce asupra noastră și — rămânând la comparația de mai sus — ca un câine mai tare,

de cât toți câți îi avem, ca o bucată să ne prade țara noastră scumpă. Politica sovietelor față de noi este o dovadă vie despre aceasta. Dușmanii noștri interni fie că stau în slujba lor, fie că lucrează în cont propriu, nu sunt mai puțin periculoși.

Știm și cât de platonice ne sunt sub raportul apărării, relațiile cu prietenii din afară. La nevoe ne putem răzima numai pe ajutorul ce noi înși-ne ni-l putem da. Deaceia dușmanii noștri, cari o știu aceasta, caută să ne slăbească puterile. Puteri, cari depind exclusiv de pacea și mulțumirea din lăuntrul țării. Și nouă tocmai aceste ne lipsesc. Totuș nu vedem nici o intențiune sinceră de îndreptare a lucrurilor. În loc să se tindă la o abandonare a sistemului politic din trecut, acela al favoritismului, care a creat politicianismul român, se caută o intensificare a aceluia. Pentru a întări „partidul” se acoperă cu cel mai revoltător cinism și fariseism păcatele și vinovații. Se sacrifică țaria țării pentru țaria partidului. Parcă partidul este de-asupra țării sau este țara însăși.

Cu acest sistem nu putem să ne cultivăm virtuțile, cari ni-se cer pentru apărarea țării. Este drept, că nici cu continuele ieremiade nu putem îndrepta lucrurile. Cărmătorii țării sunt surzi și nici așa nu le ascultă. De aceea nici nu le adresăm lor. Ne îndreptăm spre aceea parte a poporului nostru, care nu se infruptă în bunurile acestui sistem. Le descoperim relele, cari bântue țara, nu pentru a-i înstreina de ea și nici pentru a-i îndemna la nesupunere. Dorim menținerea cumințeniei, ce caracterizează poporul nostru și să împedecăm înlocuirea ei cu diferitele păcate ale epocii, la care tind dușmanii noștri. Dorim să strângem rândurile celor buni cari nu leagă interesele țării de ale pungii lor.

De depărtarea celor răi ne vom îngriji, fără să periclităm existența țării. Să ne întărim deci în muncă cinstită, ca să nu cădem în aceleași păcate când cărma țării va fi în mâinile noastre. Să putem zice cu fruntea sus „vai vouă păcătoșilor”. Atunci numai, soarta țării va fi îndreptată spre drumul cel bun; și acesta este scopul nostru.

G. M.

O îngrijorare îndreptățită

— Decreșterea școlarilor români. — Ne cutropesc jidanii și în școlile secundare. —

Din partea unei doamne profesoară, pe care o prețuim și stimăm foarte mult, primim un strigăt de durere, de desperare că „ni se împuținează copii în școli, iar cei rămași sunt descurați”. Ni se comunică că în liceul Moise Nicoară, unde acum 5 ani erau 3 creștini străini, azi sunt 200 de jidani. La liceul de fete în primele clase majoritatea sunt evreice, iar în cursul superior circa o treime deși nu știu românește au fost primite în clasa corespunzătoare. Absența copiilor noștri se datorește lipsei de căminuri bune și convenabile, cele actuale de fete și băieți nu mai sunt suficiente, pentru a putea cuprinde pe toți copiii și fetele — iubiții noștri școlari — veniți, și cari ar mai veni dela sate.

Orașul Arad fiind jidovit, fatal copiii jidanilor năpădesc liceele, chiar și a celor mai săraci — dar bogați în perșuni și p... — căci totuși au în oraș casă mai bună decât majoritatea funcționarilor Români, cari locuiesc în o cameră servindu-le și de bucătărie, spălătorie etc... s'au chiar și într'un vagon de marfă.

Au abia un acoperiș, căci noi suntem un popor primitiv și „bine crescut” — și aceasta până la nebulie — ce este mai confortabil decât ori chiar dăm veneticilor, dușmanilor celor mai mari ai neamului nostru, jidanilor, pardon, noilor rumuni cu perechi,

Lucrul și mai dureros este situația, care se crează, copiilor noștri, în școli.

„... Jidanii capătă curaj devin și mai obraznici, batjocoresc pe Români și religia lor, ba năpărci din clasele mici fac „porci” pe copii mari!

să fie egali față de toți, căci minoritățile au protectori destui în afară și pe cel mai aprig în lăuntru: „banul”.

Este drept că sunt ordine anumite de la minister, dar nici unul n'o fi ordonând protecție pentru jidani, și

datorința lor elementară națională este să nu uite multele greutăți cu cari luptă scumpii noștri copii, să-i stimuleze, încurajeze iar nu pe lângă grija zilei de mâine să le mai amărască zilele și suferințele lor nobile nevinovate cu înjosiri față de o nație spurcată, care ne disprețuește tocmai pentru toleranța noastră caracterizată de slăbiciune.

Ce pot gândi copiii noștri văzând liste de diplome false eliberate de Români acestor evrei, când azi supt ochiul lor sunt lăudați pe nedrept, iar ei, cei ce muncesc, înjosii — prin aceste specii de bipede — date ca exemplu dragilor noștri copii.

Darurile Băncii „Victoria”

Direcțiunea institutului de credit și economii „Victoria” din Arad în ședință ținută la 27 Noembrie a. c., a aprobat următoarele donațiuni filantropice și culturale:

Pentru: Cursul liber de seară, Arad lei 1500, Școala de Arte și Meserii Arad lei 2000, Clubul Sportiv „Gloria-CFR.” Arad 1000, Școala Profesională de Fete din Arad 4000, Pomnieri Orașului Arad 1000, Căminul Studențesc Arad 2000, Liceul Moise Nicoară Arad 5000, Cohorta Cercetărilor din Arad 2000, Fondul Protopopesc Arad 2000, Imbrăcarea copiilor săraci din Arad 5000, Patronaj Arad 500, Năgylet Arad 500, Napkőzi Ottóhon Arad 500, Capela Ort. Română Giegovat 2000, Internatul Școlii Comerciale Arad 5000, Alunneul Pedagog. pt. ajut. 2 teologi și 2 pedagogi 4000.

Pentru îmbrăcarea copiilor săraci, pus la dispoziția Filialelor din Chișineu lei 2000, Șiria 2000, Borosineu Lei 2000, Radna Lei 2000, Pecica Lei 1000.

Pentru Școala de Ucenici din Arad, 1000, Căminul Ucenicilor din Arad 2000 Soc. Studenților în Medicină Cluj 2000, Internatul de fete din Arad Lei 2000 Monumentul Avram Iancu Cluj 2000, Soc. „Cășana” din Cluj 1000, Clopoștele Bisericii din Vârșet 1000, Soc. „România Jună” Viena 2000, Edificarea Bisericii Catedrală din Cluj 5000 Monumentul Xenopol Arad 5000, Orfelinatul din Arad 3000, Școala Superioară de Comerț din Arad, pentru augmentarea unui curs practic 10000, Internatul Școlii Superioare de Comerț din Lipova 5000, Clubul Sportiv „Hellas” Arad 1000, Palatul Cultural din Arad pentru augmentarea galeriei de tablouri 2000.

„ȚARA SFINȚILOR“

Da, cu adevărat țara noastră merită acest titlu, căci cred că nu există nici o țară în lume, unde „sfinții“ să fie mai căutați decât la noi.

Aruncându-ți ochii pe o gazetă primul lucru ce-ți isbește vederea este: fraude, mușamale, furturi, panamale și acestea nu sunt decât tot, vina „sfinților“; căci azi oți câte diplome vei avea, oricât de capabil vei fi, nu poți ocupa o funcțiune la de Doamne ajută, dacă nu ai la spate proptă, care să te sprijine și această proptă este „Sfântul“ în limbajul poporului nostru, și acest sfânt este mai totdeauna cauza tuturor tâlhăriilor din țară. Căci dacă funcțiunile mari s'ar ocupa de oameni cu merite, pregătiri și cinstiți, ar merge toate lucrurile bine.

Ce folos de toate teoriile frumoase, căci în practică nu le vom vedea niciodată. Prea multe funcțiuni mari, azi, în baza unei recomandări, dela „sfântul său“, sunt încredințate la oameni, cari n'au nici o pregătire ori numai una prea puțină, făcând astfel rușine țării prin actele necinstite și nepricepute, ce le comit. Acești indivizi dacă nu ar avea „sfântul“ la spate, ar ști, că înfundă pușcări și s'ar feri de ilegalități.

Este adevărat, azi cinstea este lucru de a 2-a mână. Principiul este să te îmbogățești cât mai curând pe spatele acestei nenorocite țări sau mai bine zis; a semenilor tăi, căci dacă ai bani, ai și cinste!

Guvernul ar trebui să tragă la răspundere pe toți aceia, cari mai înainte umblau cu „Sărut mâna“ iar azi sunt „millionari!“ Vor fi poate între cei mulți îmbogățiți, foști agenți electorali, și niciodată „sfântul“ protector nu-și va supăra pe protejat! Totuși sperăm că dacă nu acum, cel puțin mai târziu prin schimbarea dela cârmă a guvernului actual, cel ce-i va urma, va avea în vedere și teoriile noastre, cari sunt menite să asigure fericirea țării românești.

Cum se formează cooperativele Uniunii „VIFOR“

La cooperativele obicinuite, ceea ce unește pe cooperatori între ei, este capitalul depus de fiecare în societate. La Cooperativele Uniunii Vifor, capitalul bănesc are puțină însemnătate și ceea ce unește pe cooperatorii acestora din urmă, este capitalul-muncă. Cooperatorii Uniunii „Vifor“ vin în societate, îndeosebi cu un „capital de brațe“.

Capitalul acesta formează baza cooperativei Uniunii „Vifor“.

E bine ca numărul cooperativelor, pentru fiecare cooperativă, să nu depășească la început douăzeci. Capitalul bănesc se va subscrie cât de mic. Așa se vor putea crea cooperative tip „Vifor“, chiar cu un capital de Lei una mie, socotind câte Lei cincizeci de fiecare membru, iar numărul membrilor de 20 înși de cooperativă. Cine vrea să depună mai mult e liber.

Acolo unde sătenii nu vor dispune nici de această sumă, capitalul necesar înființării cooperativei va fi im-

prumutat de „Uniune“ pe timp de un an, cu dobânda anuală de 8 la sută.

Odată cooperativa înființată, după cum se arată mai jos, „Uniunea“ se va îngriji să procure sătenilor (acolo unde e nevoie) uneltele trebuincioase muncilor pentru care cooperativa a fost înființată. Tot „Uniunea“ va îngriji ca sătenii ce țin de cooperativele „Vifor“ să poată avea cele de folos gospodăriei lor, pe prețuri efitine și pe credite dela 3-6 luni.

În afară de scopurile lor, cooperativele Uniunii vor face ca sătenii, cari țin de dânsa, să poată avea lesnicios și pe parale puține o hrană mai bună, haine trainice și cele necesare pentru un trai mai omenesc.

Ele se formează potrivit statutului Centralei Cooperativei sătești și anume:

Cum eludează comercianții streini legile statului.

Sunt cunoscute lumea întregi greutățile de tot felul cu cari se luptă azi la noi micul neguțator. Impozitele urcate, taxele vamale, cifra de afaceri, criza de transporturi, bacșurile, dobânzile de uzură 36-40%, la capital pe cari le iau toate băncile din Arad fără deosebire, toate acestea apăsă grozav pe acest mic neguțator. La acestea se mai adaugă încă și cererea redusă la marfă, din cauza crizei economice ce bântuie peste tot.

Cine este azi micul neguțator? Ceata acelor bieți de oameni, români, cari cutează să se plaseze în viața comercială din orașele noastre și să-și creeze aci o existență cât de modestă. Acești oameni nebăgați de nimeni în seamă, de-adreptul persecutați de către băncile noastre românești, atunci când și dânsii îndrăznesc să ceară sprijinul lor bănesc. Până atunci streinii de toate neamurile își fac mendecele pe spatele noastre a Românilor.

E vorba anume că în orașul Arad am moștenit dela vechiul regim un lucru care și azi am fi obligați să-l tolerăm, atunci când voim să ne creștem și noi pătura noastră de neguțatori. Un număr destul de însemnat de neguțatori ambulanți vin în fiecare Vineri la târgul de săptămână și își desfășoară marfa lor de textile. Împotriva acestui lucru dăunător intereselor comercianților detașiști de textile, acești din urmă au ridicat protest la autoritățile orașenești, arătând nedreptatea ce li-se face prin faptul că neguțatorii ambulanți fiind locuitori de prin comunele din județul Arad, în baza legii nu au dreptul să-și desfășoare marfa la târgul de săptămână al orașului.

Dreptatea cauzei acelor detașiști, neguțatori din Arad a fost recunoscută de toate autoritățile, în drept fiind dovedit cu date precise, că neguțatorii detașiști de textile din Arad suportă greutățile încercate cu traiul vieții la oraș, cari în raport cu mersul afacerilor în actuala criză de bani le face imposibilă viața.

Afăta timp neguțatorii ambulanți nu simțesc nimic din toate acestea greutăți, astfel fac concurență neloială bieților neguțatori arădani.

Pe deasupra neguțatorii ambulanți prin faptul că nu conduc registre în ordine despre afacerile lor, nimenea nu le cere să-și achite contribuția de cifra afacerilor și nici un fel de alte taxe pentru firmă etc.

Dupăce, cum am amintit mai sus atât antistia comunală cât și Senatul orașenești, în urma cererii detașiștilor din Arad, a oprit de pe piață pe comercianții ambulanți, aceștia la rândul lor s'au plâns unor firme mari jidovești din Arad interesate în cauză, pentrucă marfa ce o desfac ei, aparține acelor firme. Patronii firmelor cari în numărul viitor al gazetei îi vom da de gol, au scos imediat brevete de industrie pe numele lor, a părinților, fraților și rudelor lor, căroră nici prin gând nu le trece să se ocupe

Un grup de cel puțin 20 de săteni semnează actul constitutiv formularul căruia se va trimite la cerere de către Uniune, și subscrie cel puțin 100 lei, din care la constituire varșă cel puțin 10 lei plus 5 lei pentru cheltuieli.

După aceasta ei aleg pe loc 5 membri pentru administrarea cooperativei și din aceștia se numește de ei președintele.

În mâinile acestuia se vor încredința banii subscriși. Membrii aleși cu administrarea cooperativei sunt împreună răspunzători de bunul mers al cooperativei față de „Uniune“ și Centrala Cooperativei.

Restul instrucțiunilor sunt cele din Statutul-model al Centralei Cooperativei sătești, care asemenea se va trimite la cerere de către „Uniune“.

(În numărul viitor vom arăta ce fel de cooperative să înființăm la munte.)

cu comerțul de textile, și cu aceste brevete au trimis la târgul de săptămână pe câte un comerciant ambulant, care va să zică nu este altceva decât o unealtă în mâna jidanilor îmbogățiți.

Evident deci, că aceasta este o eludare a legii și că prin acest procedeu mășav, unii oameni calcă în picioare dreptul la existență a bieților neguțatori detașiști cari au strâns legată existența familiilor lor de afacerea de care se ocupă.

Ne întrebăm acum, cum se face că cu toate că autoritățile orașenești știu de această flagrantă călcare a legilor și ordonanțelor lor, acele unelte ale unor hiene nu sunt oprite să mai apară pe piața noastră.

Sau consimt autoritățile noastre ca prin acest fel de eludare a legilor să fie distrusă clasa micilor comercianți între cari azi avem o samă de români? Aceasta nu o credem și atunci rugăm să se respecte hotărârile aduse.

Mai avem o vorbă către on organizațiunile comerciale cum sunt Camera de comerț și Sfatul neguțătoresc. La ce bun servesc acestea, și pentru ce suntem noi organizați, dacă organizațiile noastre nu ne servesc interesele.

Înțelegem că conducerea acestor organizațiuni nu se interesează cătuși de puțin de soarta noastră, pentrucă toți cari stau în fațte sunt streini de durerile și doleanțele noastre. Sunt oameni cu situații înalte, cu lefuri mari, lor li-e destul ceea ce au, nu mai doresc nimic altceva, iar simț național?...

Organizație ca organizație, dar noi vrem să fim comozi. Cu nevoile comercianților mici și mari, cum o fi, spargă-și ei singuri capul.

Astfel se pune întrebarea dacă nu cumva pe viitor comercianții vor trebui ca să-și trimită atât în Camera comercială cât și în Sfatul neguțătoresc, oameni cari le cunosc nevoile nu din auzite, ci din propria experiență. Astăzi în România, mai mult ca orișicând trebuie să stea în fruntea tuturor organizațiunilor, nu numai figuri, ci oameni de muncă, căci numai așa ne putem impune streinilor, și atunci nu se va mai întâmpla ca aceștia să ne calce în picioare drepturile noastre.

Vom mai reveni.

— *Primum în Fascia Națională Română pe toți Românii cinstiți și buni. Cine vrea să se înscrie n'are decât să ni-se adreseze în scris ori personal ca să-i dăm informațiunile necesare.*

Principiile noastre, pentru cari luptăm, trăim și dacă este nevoie cu drag murim sunt: apărarea și susținerea coronei patriei, neamului, a bisericii, obiceiurilor, portului, muzicii și a jocurilor dansurilor naționale, sprijinirea comerțului și industriei românești.

Țin'țe firezarule!

„Foale verde cui și cul,
Căfel firezarului...“

Cititorii noștri își aduc aminte desigur de cazul economului Egon Păhl dela primăria orașului Arad, pe care l'am scos noi în vileag și de care ne-am ocupat în atâtea rânduri, cerând isgonirea și pedesirea lui pentru faptele murdare săvârșite în cursul activității sale de funcționar public...

Deși s'au luat lucrurile cu uzul subțire, în sfârșit după multe stăruințe — laudă D-lui Georgescu vrednicul nostru inspector general adm. și prefect al orașului și județului Arad, — falnicul econom-firezar Egon Păhl a fost suspendat din post și tradus Comisiei disciplinare respective parchetului pentru a fi judecat.

Exactitatea din punct în punct a denunțului nostru o dovedește chiar și comunicatul oficial al Domnului Prefect, publicat în Nr. trecut, în care spune că „rezultat din trecele cercetări vinovăția lui“ și că „va fi sesizat și parchetul pentru a deschide acțiune publică contra acestui funcționar necinstit...“ Da, funcționar necinstit!

Acest venetic depravat a cărui conștiință era obicinuită cu tot felul de răutăți, încât cea mai mare crimă nu putea să deștepte în inima sa nici milă nici frică de Dumnezeu; acest imbecil care a lăsat livezile comunei părăginite, taurii nehrâniți, pământurile nelucrate sau lucrate în folosul său, păgubind — după cum am arătat — primăria cu sute de mii de lei, îmbogățindu-se și trăind o viață galantă și fără griji, bădănuș și joc de noi, n'a avut îndrăzneala să-și dea demisia, să-și ceară ertare și să plece... Ci această lichea care avea niște dorinți nepotrivite cu pozițiunea lui socială, acest caracter de duplicitate și lașitate care era o personificare a lașității și a vicisugului, a socotit în sine a se folosi de tot ce poate până la umblă moara... S'a ars însă, pentrucă „uleiorul umblă în fântână până se sparge...“

Acum, după cele întâmplate, de va scăpa de pușcărie și va vrea să se facă „om cinstit“, se va putea întoarce iar la — firez...

Marțea trecută (în 2 Dec. a. c.) aflându-se singur în odaia sa, unde-și fuma c'un ifos țigara regulată de după masă, pășind tănșos în sus și'n jos, meditănd asupra tâlhăriilor, și poltronării săvârșite de dânsul, își pironi în sine:

— Eh, mână pe mână spală și amândouă fața... Ce-mi pasă! Am îmbătrânit doar în rele; am scăpat și o să scap și acum!...

Cum stătea însă nehotărât și se gândea ce sfârșit să dea acestei pricinii, deodată un servitor cu livrea bădănuș la ușă, deschide și salutându-l îi dă o scrisoare adresată lui. Cunoscu bine slova de pe plic și privindu-o cu'n zămbet de feară sălbatică, prevăzând din instinct o veste întristătoare o deschise cu mare grabă, citind următoarele:

„Prefectul te-a destituit deferindu-te parchetului. Orice intervenție a fost zadarnică. Fa-ți bagajele și pleacă! Deseară te oștept la Tânti.“

„N. N., șef. cons.“

Citirea fetei scrisorii primite de la amicul său intim, l'a pus pe Păhl într-o stare sufletească de nedescris. Se plimba prin odaie trământat de gânduri negre; câteodată se oprea în loc și încrunțând stufoasele sprâncene strângea pumnii cu convulsione și făcea gesturi amenințătoare... Sunt gatal! Mă scoate la siliment, esclama cu putere!

În acele clipe de tristețe și descurajare el deveni posomorât și teribil. Adevarul pe care l-a pus Domnezeu l'a pus în inima celui mai mizerabil om, se prezenta în acele momente înaintea lui și halucinant se simțise deja în temniță și'n viziunea ce i-se arăta; vedea parcă cu ochii pe prizonierii ruși — pe cari i-a bătut cu parul când îi cereau de mâncare — cum se căneau năpustindu-se asupra lui să-l sugrume, desbrăcându-l de surtucul lui de capră; casa din strada Sava Raicu în flăcări și pe plugarii

din mahalale bicnindu-l pentru vîell perduți dela vacile sterile. Revenindu-și în fire și simțindu-se vinovat, striga cu durere: *Blăstăm lor m'a ajuns!* Dănd să gonească mulțimea gândurilor ce-l preocupau, fața lui a devenit palidă și furioasă, lăsând să se vadă suferința morală de care sunt chinuți toți aceia, ce se îmbogățesc prin fapte rușinoase; oftă greu zicându-și din nou: *Mea culpa, mea culpa!* (Vina mea, vina mea!) Am îmbătrânit cu zece ani astăzi!

P. S. Doamna L. din piața Impăratul Traian, este foarte îngrijată că acum când spera mai mult, nu a primit așteptatul cadou de Sf. Nicolae — „Miculașul” și făcând eforturi nădăjduiește că dacă amantul ei — va fi închis, îl va proteja să fie pus șef peste ferăstrăul cu motor a robilor dela închisoarea tribunalului din localitate, la care se pricepe atât de bine..

RĂVAȘ.

Din Nadăș (jud. Arad) aflăm următorul fapt îmbucurător:

Poporul curat românesc ce locuiește în această comună, de 29 ani a fost desbinat în două părți în unniți și greco-orientali; din motivul desbinării acesteia în comună, todeauna erau două partide și astfel toate treburile să terminau cu neînțelegere între partide, deoarece uniții sub era ungurească fiind sprijiniți de unguri, trebuia ori bine ori rău să fie subjugati ungurilor. Când era ceva alegere în comună, poporul unit tot era pe partea stăpînirii ungurești, fiind condus de preotii lor unit, care având ajutoare de pe la papistași avea și datorință față de ei.

Acum însă în ziua de 24 I. c. bunul Dumnezeu așa a voit ca acest popor românesc desbinat și împărțit în partide, fiind de față la această marea întâmplare și Revds. domn dr. George Ciuhandu, care a servit sf. liturghie în biserica ortodoxă din loc, pe care l'a dăruit bunul Dumnezeu cu darul vorbirii, având puterea cuvântului de a convinge pe cei îndoielnici în urma unei vorbiri frumoase și înălțătoare prin care a arătat dragostea lui Dumnezeu față de oamenii cari își păstrează religia lor străbună, s'a reunit.

Tot asemenea au luat parte la această marea întâmplare și Prea On. D. protopop al tractului Șiria sub a cărui înțeleaptă conducere stă și comuna Nadăș, care a servit cernia și care a rostit asemenea o prea frumoasă cuvântare, după a cărei ascultare fiind rugat din partea poporului, au plecat cu toții la mica capelă unită spre a aduce lucrurile sfinte aflătoare acolo și a-le așeza în biserica ortodoxă spre păstrare și împodobirea ei.

De aici apoi cu toții au participat la sfîntirea localului rechiziționat în urma ordinului harnicului și neobositului domn prefect Georgescu, pentru a lili-a sală de învățămînt, fiind seara tîrziu fie-care s'a dus la ale sale cu adausul că dimineată la revvedere, din motivul că la capela unită mai era de adus un clopot, care apoi a fost luat jos și decorat cu flori și verdeată și adus în mijlocul micuților școlari dela ș oalele primare din loc în a căror memorie vor rămîne pe veci imprimate aceste două zile de rară însemnătate. În decurs de o jumătate oră apoi s'a auzit glasul armonie a celor două clopote cari vesteau adevărata unitate a locuitorilor din această comună cari stă sub pătoreirea neobositului preot G. Popovici, care de ani de zile e cuprins de dorul de a-și întregi turma sa, așa precum e în ziua de azi. La această marea întâmplare au contribuit foarte mult și sprijinul moral din partea credincioșilor I. Ladari, Tr. Ierănuți, cărora bunul Dumnezeu să le răspundă cu o sănătate îndelungată.

Cetiți și răspândiți ziarele:

VOINTA POPORULUI
CLUJUL ROMÂNESC

Spicuri din doctrina națională fascistă din România.

XIX.

Așa și în marea revoluție franceză, o solidaritate revoluționară, bazată pe un spirit general revoluționar, era o cheazăsie de trăinicie pentru dănsa. Și o cultivă. O făceau de dragul ideii de dragul libertății, dar mai presus de toate, de dragul Franței. Acesta e un adevăr netăgăduit.

Dealtminteri judece, cine vrea cu bunăcredință, evenimentele de atunci și va vedea, în ce măsură interesele naționale franceze erau identice cu răspîndirea printre celelalte popoare, a acestui spirit. Burghesia și naționalismul își au aceeași obârșie și s'ar putea spune, că sunt copii gemeni ai marelui revoluții.

Burghesia și naționalismul. Burghesia a fost la originea ei naționalistă. Ambele au urmat o vreme acelaș drum; cu vremea ea a devenit antiliberală, antinațională și dușmană maselor noi, ridicate pe vîgașurile ei de odinioară. Capitalismul a falsificat în deosebi această clasă, care a devenit în straturile ei de sus internaționalistă și exploata-

toare, ceea ce a îngăduit adversarilor noștri, prin confuzii voite și lansate cu o diabolică perseveranță, să facă să se acrediteze ideea falsă a reacționalismului naționalist. Ori adevărul și unicul naționalism, care apără, nu uzinele, nu marile proprietăți și nici oligarhia banului, naționalism legat exclusiv de interesele nației, iubește și luptă pentru țară și popor. Și când zici popor, înțelegi tocmai sărăcimea țării, pentru ocrotirea și izbănda căreia luptăm noi fasciștii români.

Lupul cu mielul nu se poate înfrăți, cum nu ne putem nici noi cu capitalismul, sau cu exponentul său reacțiunea. Sunt lucruri, care le-am mai spus, dar care trebuie să le repetăm, de câte ori va trebui să spulberăm insinuările stupide ale adversarilor noștri, care sub multiple forme tind la acelaș scop: discreditarea naționalismului fascist. Vom insista deci asupra acestui punct. Fascismul este un protecționism. Protejarea maselor românești, a muncii și patrimoniului național.

Propaganda culturală la sate

— Serbarea dela Ineu —

La congresul „Asociațiunii” ținut la Arad, s'a hotărât să se înceapă o intensă acțiune culturală la sate.

Aceasta inițiativă de mult așteptată și dorită, a găsit un concurs laudabil, din partea despărțământului „Astra” din Arad de sub conducerea dlui dr. Teodor Botiș și din a dlor profesori dela liceu.

După serbarea poporală dela Pecica și Șiria, a urmat o frumoasă manifestare națională la Ineu.

Elevii clasei VII. dela liceul „M. Nicoară” sub conducerea dlui prof. Dante Gherman au aranjat la 7 Dec. o serbare culturală cu cântece, declamații și cu o potrivită piesă teatrală. Intelectualii români din Ineu au primit cu mult sprijin și interes mișcarea de propagandă culturală în masele poporului.

Intîmpinarea frățească la gară, din partea dlui dr. A. Frugina, a dlui preot și a dlui prof. C. Marica, însoțiți de elevii gimnasiului din loc, precum și ospitalitatea călduroasă din partea dlor protopresb. Georgia președ. despărț. Ineu, Traian Suciu primpretorul plasei, dr. Burdan notar public și a tuturor intelectualilor din loc, a fost o vie dovadă, despre vrednicie și sentimentele românești ale frunților din Ineu. După vizitarea bisericii artistice renovată, tot din sacrificiul și din năzuința acestor conducători, a urmat în școala din loc serbarea culturală în prezența unui numeros public de intelectuali și țărani.

Delegatul Asociațiunii din Arad, dl prof. D. Gherman într-o vorbire în-sufletită, a arătat cu exemple alese din istoria neamului nostru, în tot decursul ei, cum Românii de dincoaci și de dincolo de Carpați, au lucrat mână în mână la făurirea României Mari și a unității noastre naționale. A făcut apoi apel la conștiința curată a fiecărui român, față de acela, cari încearcă să bage zizanie și dușmanie între frații de un sânge și fii aceluiși neam.

Elevii liceului „M. Nicoară”, a executat cu mult succes cântece patriotice și declamații iar cu piesa teatrală „Vine Vlădica”, au dovedit greșala acelora, cari nu voesc școală ci mai bine să lasă, ruinați truște și sufletește, sărăcit și batjocorit de jidanul cărciumar. Dl protop. Georgia mulțumeste oaspeților pentru zelul lor de luminare a poporului și răspîndirea învățăturilor folositoare la sate, unde să simte azi lipsa, mai mult ca ori când.

Oamenii așteaptă dreptate, respectarea legilor și ca vinovații să fie pedepsiți.

Un domn medic ne comunică:

Zilnic asistăm la fapte, cari ne îngrozesc și ne face să ne punem în-trebarea, că unde o să ducă această stare de lucruri. Este știută de toată lumea decăderea moravurilor, corupția și puterea de a cumpăra conștiința oamenilor puși în locuri înalte cu banul, care adeseori tocmai acolo fese la iveală unde nici nu credea. O indignare și amărăciune sufletească te cuprinde când vezi că se fură, fără a se pedepsi vinovații, dar nu numai atât ci chiar se omoară și criminalii se preumblă liberi. În cercul meu de activitate în 2 ani și jum. de când sunt aici, mi-a fost dat să cunosc câteva cazuri din acestea, fără ca după crimă să fi urmat pedeapsa, ba chiar respectivii criminali de rînd au fost puși prea curînd în libertate. Un fecior la dansul dela școală omoară pe un altul străpungându-l cu cuțitul, e deținut, dar nu peste mult intervine avocatul pentru bani grei, care poate pentru procurare de alimente, medicamente sau alte lucruri trebuincioase nu existau — dar pentru avocat s'au aflat. — Lumea a vorbit despre caz, s'a mirat, unii au trecut la ordinea zilei iar alții la ceartă îl poți auzi „te omor și te plătesc cu bani” alții zic, că azi nici crimele nu se pedepsesc.

Un alt caz, când un român cu un cuțit dă o lovitură în inima unui neamț și-l lasă mort pe loc. Deținut și el, prea puțin timp trece, și lăță-l și pe el liber. Aici cel puțin mirarea și indignarea nu a fost așa mare, fiindcă înainte fusese om de cinste și actul îl comisesse în stare de beție.

Cu atât mai revoltător e cazul din urmă, bărbatul își omoară înainte cu câteva luni prin lovituri multiple de cuțit nevasta și prea puțină inzistență a trebuit și își recunoaște cu totul fapta. Deținut și el se presupune a fi nebun dement, și după informațiile cele am, a și fost internat în ospiciu pentru examinare. Mare mi-a fost mirarea când în una din zile îl văd preumblându-se liber prin comună. Mă întreb acum e nebun sau nu și dacă așa e, atunci locul îi este în urma omuciderii în ospiciu, fiind periculos pentru societate. Dacă e normal cu atât mai vîrtos trebuie așezat acolo la răcoare să-și ia pedeapsa cuvenită.

SE ZICE:

Că în Dej era să fie alegere de deputat dar de fapt a fost bătaie și anume nu între țărani, nici chiar între dobitoace cu coarne, ci între p... (era să scriu porci) oameni — așa ziși — inteligenți. Se vor fi furat urnele, vor fi fost fel și fel de abuzuri; le înțelegem pe toate, nu putem însă înțelege bătaia. Intre oameni nu poate exista motiv de bătaie, decât între cei sălbatici. Oare și cei din Dej să fi fost sălbatici? Prea departe mergem domnilor, prea ne faceți țara și neamul de rușine! pe care Dv. așa se vede n'o mai cunoașteți.

Că în mai multe comune din jurul Aradului avorturile criminale sunt în creștere. Oare durerea neamului exprimate în Senat și alte locuri din partea I. P. S. Sale mitropolitului-primat și a altor cinstiți și mari Români, cari se îngrijorează de soarta și viitorul neamului și pe cari îi înspăimîntă decăderea populației românești în urma avorturilor criminale și a păcătoaselor și josnicele dorințe de a avea numai un singur copil sau nici unul nu pătrund până la urechile femeilor noastre?!

Că o Dnă româncă proprietară de casă din str. Alba-Iulia No. 2 scrie pe „cartea de chirie” și acum ungu-rește..... și că „porția” o încasează toată totuță de pe bieții chiriași și că vinde carne de oale mai scumpă cu 12 Lei decât alții. O recomandăm autorităților competente.

Că la judecătoriile de ocol din Radna, Șiria, Pecica nu sunt judecători, căci au mers să facă examenele. Numai să nu dureze prea mult până se reintorc.

Că nu numai la Spitalul de copii ci și la Azilul de copii (Centrul pentru ocrotirea copiilor) nu merg lucrurile prea bine.

Că jidanii — bolșevicii se mișcă în întreagă țară. În unele orașe pun la cale comploturi, în altele bat pe studenții creștini, iar în cele mai multe murdăresc păreții cu manifeste și inscripții înjurtoare la adresa iubitului nostru rege, țară și neam.

Rugăm autoritățile să fie treze!

Fasciști străngeți-vă rîndurile!

Că multe fabrici concediază un număr mare de muncitori. Ne vom interesa dacă vor fi concediați indiserabili, muncitorii bolșevici, veniți — vezi Doamne — ca specialiști din alte țări ca să bolșevizeze și pe muncitorii cinstiți sau vor fi expuși muncitorii, poate în prima lunie cei români, acum iarna celor mai îngrozitoare suferinți, cari parcă anume s'au ales ca mijloace de bolșevizare. În ori ce caz autoritățile competente. Inspectoratul muncii, siguranța etc. trebuie să fie atente să se scape de bolșevici, dându-i peste granița înpuținându-i și să împedecă cu orice preț înmulțirea lor. Afară din țară cu toți Bolșevicii fie ei deputați, muncitori ori țigani muzicanți, cine îi sprijinește este criminal!

— **Toți domnii, cari au Prospecte dela „Banca Românilor” sunt rugați să le retrimită la redacția noastră de urgență pline cu subscieri sau fără nici una.**

A apărut: Cel mai frumos calendar din Ardeal și Banat! Răvașul anului 1924 cu zeci de chipuri interesante, povestiri, poezii, glume, ghicitori, poezie economice, tîrgurile din toată țara și multe alte lucruri folositoare și de preț. Sărbătorile cu roșu! Cel mai bogat calendar din anul acesta! Prețul: numai 12 lei. Trimis recomandat, cu garanție că nu se pierde la poștă, cu 2 lei mai mult, adică 14 lei. Cei ce comandă peste 10 bucăți, le capătă numai cu 10 lei unul! Se va comanda la: „Lumea și Țara” Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 16.

V. Gh., Loco. Observăm foarte bine și noi, că foile jidovești din Arad nu scriu nici un șir despre suspendarea economului orășenesc și că dacă loța lui Toboc fură un codru de pâine scriu, coloane întregi, ba și câte 2-3 articole într'un număr (vezi fișuica „Arad” Közlöny” cazul Alexandrescu). Știți voi și știm noi de ce își fac coadă-coloc când este vorba de ori care Egon Páhl“.